

Ткаленко С.І.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри європейської
інтеграції ДВНЗ «Київський
національний економічний
університет ім. Вадима
Гетьмана»*

ТЕОРЕТИЧНІ І ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДЕННЯ ФАХОВИХ МАГІСТЕРСЬКИХ ДИСЦИПЛІН НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Сучасний етап розвитку освіти в Україні вимагає комплексного і всебічного (пере)осмислення. Однією з рушійних сил змін в освітянській сфері стають інновації, які забезпечать конкурентоспроможність усіх суб'єктів даного процесу. Однією з сучасних технологій для підвищення викладання магістерських дисциплін є реалізація проектів у рамках Програми імені Жана Моне. Такі проекти можуть реалізовуватися через тренінги, де використовуються дидактичні методи та інструменти активізації навчання, що сприяють згуртуванню слухачів і підвищенню рівня євроінтеграційних компетенцій.

Ключові слова: освіта, конкурентоспроможність, кейс-методи, тренінги, навчальні бізнес-моделі.

Integrated and comprehensive understanding is necessary at the present stage of development of education in Ukraine. One of the driving forces of change in the educational field are innovation, they ensure the competitiveness of all actors of the process. In order to improve teaching master courses can use modern technology such as the implementation of various projects within the framework of Jean Monnet. One embodiment of such projects is the training that uses teaching methods and

tools enhance learning, to rally listeners and increase the level of European integration competencies.

Keywords: education, competitiveness, case methods, training, educational business model.

Цивілізаційні процеси, процеси глобалізації та євроінтеграції торкаються усіх сфер суспільного життя, в тому числі й сфери освіти. Це вимагає проведення соціальних реформ і змін в Україні, що б сприяли підготовці висококваліфікованих спеціалістів, які змогли б забезпечити успіх країни на міжнародній арені.

Рушійною силою реформ і змін в освітянській сфері стають інновації, що забезпечать конкурентоспроможність випускників вищих навчальних закладів. Вхідження України до європейського освітянського простору вимагає поєднувати теоретичні і практичні аспекти в процесі викладення, особливо фахових магістерських дисциплін. Про вдосконалення нинішньої системи освіти йдеться й в документі Європейського Союзу Стратегія «Європа 2020» [1,2]. У мінливому світі ЄС хоче мати розумну, стійку та інклюзивну (всеосяжну) економіку. Саме поєднання науки, освіти і практики підвищить фаховий рівень майбутніх спеціалістів, в тому числі у сфері міжнародних відносин, враховуючи сучасні світові тенденції в освіті.

Фахові магістерські дисципліни вимагають нових підходів в процесі їх викладення. Останні потребують досвідченості викладачів. Застосування теоретичних положень на практиці, а не надання лише уяви про них, й перш за все через реальні приклади країн, компаній, державних установ, службовців на сучасному етапі їх існування дають можливість майбутнім фахівцям вірно орієнтуватися в подіях, адекватно сприймати глобалізаційні та цивілізаційні виклики.

Варто визнати, що сучасні технології в освіті дуже швидко розвиваються і змінюються. Найбільш розповсюдженими стали тренінги, кейси (метод конкретних ситуацій), ситуаційні вправи, рольові бізнес-ігри, комп'ютерні бізнес-симуляції щодо діяльності і виживання будь-яких суб'єктів бізнесу з врахуванням сучасних тенденцій в ото-

чуючому середовищі. Саме застосування таких технологій, на нашу думку, підвищить рівень освіченості магістранта, надасть йому можливість вміло застосовувати набуті теоретичні знання на практиці, стане його першим кроком в процесі прийняття управлінських рішень.

За останні п'ять-десять років одним з інноваційних підходів щодо комплексного і всебічного (пере)осмислення освітянського досвіду та впровадження найкращих практик у сфері європейських інтеграційних досліджень у нашій державі стала реалізація проектів у рамках Програми імені Жана Моне в Україні, що одночасно сприяло підвищенню ролі академічної спільноти у зближенні України з Європейським Союзом та підвищення ефективності підготовки висококваліфікованих фахівців. Так, зокрема, кафедру європейської інтеграції ДВНЗ КНЕУ ім. В. Гетьмана реалізовувалось декілька проектів у рамках Програми ім. Ж. Моне. Такі тренінги були орієнтовані як на студентів, в першу чергу магістрів, так і залучався професорсько-викладацький склад, тобто ті фахівці, які цікавляться сучасними процесами в ЄС. Учасниками тренінгу були слухачі зі сфери економіки та підприємництва, маркетингу, інформатики та прикладного програмного забезпечення, фінансів, банківської справи і страхування, менеджменту і адміністрування, гуманітарної сфери, міжнародної економіки, технічних спеціальностей. Під час проведення тренінгу застосовувалися дидактичні методи та інструменти активізації навчання, зокрема, кожний модуль (сесія) закінчувалась обговоренням проблемного питання, дискусійною ситуацією, моделюванням ситуації, кейсом, мозковим штурмом, що сприяло згуртуванню слухачів і дозволило учасникам підвищити рівень євроінтеграційних компетенцій.

Варто зазначити, що в одній з провідних країн світу, США, де наука тісно пов'язана з практикою (приклад, відома Силіконова (Кремнієва) долина) студенти протягом навчання використовують і вивчають понад сотні кейсів, навчаються приймати управлінські рішення, аналізувати проблеми сучасних суб'єктів господарювання, сучасних ситуацій, запропоновувати своє власне бачення щодо їх вирішення із застосуванням сучасних теоретичних підходів науки, самостійно і активно діяти в бізнес-середовищі.

Саме такі навички забезпечують магістрантам й майбутнім фахівцям конкурентоспроможні переваги, й не лише в своїй країні, а й за її межами, на міжнародному ринку праці.

Українській вищій школі конче не вистає реальних проєктів, навчальних бізнес-моделей, де студентам прививали б вміння висловлювати і обґрунтовувати свою позицію, формувати навички в управлінському процесі, роботи в командах. Саме тому реагуючи на виклики сучасних процесів в освіті, освітянській реформі, варто як можна швидше змінити пріоритети у викладанні фахових магістерських дисциплін з сучасних теоретичних підходів на поєднання теорії і практики. Одним з напрямків таких змін можуть стати Програми ім. Ж. Моне. Саме такий симбіоз підвищить конкурентоспроможність майбутнього спеціаліста, викладача, вищого навчального закладу, й в цілому сучасної системи освіти України на новий рівень на світовій арені.

Список використаних джерел:

1. Ткаченко С.І. Влияние интеграционных процессов ЕС на стратегическое развитие Украины в условиях глобализации // Наук. вісник Мукачівського держ. університету. Серія «Економіка»: зб. наук.пр. – Мукачево: Вид-во «Карпатська вежа», 2015 – Вип. 2(4). Ч. 1 – 276 с. – С.193-199.

2. Europe-2020. A European strategy for smart, sustainable and inclusive growth // [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/eu2020/pdfhttp://ec.europa.eu/europe2020>

Ткач С.М.

*к.е.н., науковий співробітник
сектору просторового розвитку
ДУ «Інститут регіональних
досліджень ім. М.І. Долишнього
НАН України»*

Панас Я.В.

*старший викладач кафедри
менеджменту персоналу та
адміністрування НУ «Львівська
політехніка»*